

2019 TÜRKİYE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ		
	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ		
Dur İhtarına Uymadıkları Gerekçesiyle Güvenlik Güçleri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar ve Silah Kullanma Yetkisinin İhlali, Toplumsal Gösterilerdeki Saldırıları, Sokağa Çıkma Yasaları Dönemi.	9 (1 Çocuk 8 yetişkin)	15
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	--	1
Sınır Bölgelerinde Öldürülen ve Yaralananlar	29 (16'sı Kuzey Doğu Suriye operasyonu)	77 (71'i Kuzey Doğu Suriye operasyonu)
Özel Güvenlik Görevlileri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar		
TOPLAM	38	93
CEZAEVLERİNDE ÖLENLER		
	69	4 (3 Mahpus,1 İnfaz Koruma Memuru)
GÖZALTINDA ÖLÜMLER	1 (İzmir-Harmandalı Gönderme Merkezi'nde, Afrikalı kadın mülteci)	
FAİLİ MEÇHUL SALDIRILAR	9	
RESMİ HATA VE İHMAL		
Resmi Hata ve İhmal Sonucu Ölen ve Yaralananlar	188 (3 çocuk/14 yetişkin (gıda, alkol vs zehirlenmesi) – 1 çocuk, 2 yetişkin (zırhlı araç) – 27 çocuk/ 30 yetişkin (nehir, gölet vb) – 5 çocuk/19 yetişkin (yağış) – 53 çocuk/34 yetişkin (çeşitli ihmaller)	3265 (9'u çocuk, 210'u cezaevlerinde,115'i civa zehirlenmesi olmak üzere (gıda, alkol ve diğer) 3152-14 (çeşitli patlama) – 2 çocuk (zırhlı araç) – 9 çocuk/4 yetişkin (nehir, gölet vb) – 2 çocuk/13 yetişkin (yağış) – 34 çocuk/35 yetişkin (çeşitli ihmaller)
Polis ve Asker İntiharları / İntihar Teşebbüsleri/Şüpheli Ölüm	17	5

YASA DIŐI ÖRGÜT SALDIRILARI		
26 Haziran 2019'da basında yer alan haberlerden, Kars'ın Kağızman ilçesine bağlı Çemçe köyünde yaşıyan Süleyman Güldere (53) isimli sivil bir kişinin ölümünün HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.		
SALDIRIYA UėRAYANLAR		
Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi / Üyesi	8	97
Gazeteci		12
Öğretmen / Öğretim Üyesi	1	11
Öğrenci		16
Polis/Asker/Korucu	1	1
Faili Meçhul Saldırıları	8	1 çocuk
Diğer (İşçi, Sağlık Çalışanı, Bel. Bşk, Korucu, Memur, Muhtar, Yabancı Uyruklu, Avukat, Siyasi Parti Mensubu vb)	8	37
TOPLAM	24	175

SİLAHLI ÇATIŐMALAR		
Asker, Polis ve Geçici Köy Korucusu	98	206
Silahlı Militan	324	1
Siviller	18	26 (1 çocuk)
TOPLAM	440	233

MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLEN ve YARALANAN SİVİLLER		
Yetişkin	1	3
Çocuk	2	2
TOPLAM	3	5

KUŐKULU ÖLÜM ve YARALANMALAR		
Erkek	1	18
Kadın	136	4
Çocuk	15	--
TOPLAM	152	22

NEFRET CİNAYETLERİ/YARALANMALAR		
LGBTİ'lere yönelik saldırılar	5	7
İrkçi Saldırıları	1	20 (Ermeni, Alevi ve Kürt oldukları için, kıyafetleri nedeniyle/Kürtçe konuştukları için)
"NAMUS" ADI ALTINDA İŐLENEN CİNAYETLER	1	
TOPLAM	7	27

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Kadın İntiharları	47	11
Öldürülen Kadınlar	431	359
Toplumsal Alanda Kadına Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz, Ev İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar	1225 (726 Darp-Ev İçi Şiddet, 499 Taciz-Tecavüz)	
TOPLAM	478	1595
Fuhuşa Zorlanan Kadınlar ve Çocuklar	72720	
ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Çocuk İntiharları	16	10
Öldürülen/Öldürülmeye Teşebbüs edilen Çocuklar	31	14
Okulda Şiddet		15
Ev İçi, Okul ve Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar/Taciz/Tecavüz	646 567 Taciz ve Cinsel İstismar, 5 Terk edilmiş Bebek, 69 Darp ve Kötü Muamele, 5 Zorla evlendirme girişi. (İHD'nin Tespit edebildiği kadarıyla) Urfa Barosu Çocuk Hakları Komisyonu, 2019 yılı içerisinde kentte 782 tecavüz ve istismar vakası nedeniyle müdafî avukat ataması yapıldığını, bunların 733'ünün 4 ile 18 yaş aralığında çocuk olduğunu kaydetti. 21 Kasım 2019'da Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi tarafından 1 Eylül 2018 ile 10 Eylül 2019 tarihleri arasında CMK sanık ve mağdur müdafî atamalarına ilişkin yapılan araştırmada elde edilen verilere göre; bin 116 çocuğun cinsel istismara ve saldırıya uğradığı belirlendi.	

İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA	
Gözetiminde İşkence ve Kötü Muamele	726
Gözetim Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	751
Köy Korucuları Tarafından Yapılan İşkence ve Kötü Muamele	1
Cezaevlerinde İşkence ve Kötü Muamele	495
Kolluk Güçleri Tarafından Tehdit ve Ajanlık Teklif Edilenler	137
Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Dövülen ve Yaralananlar	3935
Özel Güvenlik Görevlileri Tarafından İşkence ve Kötü Muameleye Maruz Kalanlar	23
TOPLAM	6068

YERLEŞİM ve MÜLKİYET HAKKI/ÖZEL GÜVENLİK BÖLGELERİ:

10 Mart 2019'da basında yer alan haberlerden, 11 Mart 2019'da Şırnak'ta düzenlenecek olan ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın katılacağı miting öncesinde, lise öğrencilerinin kaldığı Fatih Sosyal Bilimler Yurdu'ndan öğrencilerin çıkarıldığı ve yurda Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın korumalarının yerleştirildiği öğrenildi.

29 Mayıs 2019'da Hakkâri Valiliği, yaylaların kullanımıyla ilgili yayınladığı genel emir yazısıyla, "Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi" içerisinde yer alan 268 bölgeden yaylacılığa izin verilen 212'sine girecek çobanların ve yanlarında olan tüm kişilerin güvenlik soruşturmasına tabi tutulacağını, güvenlik soruşturmasından geçemeyenlere ise geçiş izin verilmeyeceğini duyurdu.

15 Ekim 2019'da Dünya Sağlık Örgütü (WHO) yaptığı açıklama ile Kuzey ve Doğu Suriye'deki harekât nedeniyle en az 200 bin kişinin göç etmek zorunda bırakıldığı, 1 milyon 500 bin kişinin ise acil sağlık yardımına ihtiyaç duyduğunu belirtti.

Hakkâri, Batman, Hatay, Bitlis, Şırnak, Bingöl, Siirt, Tunceli, Urfa, Mardin, Elazığ ve Antep'te toplam 265 alan 2019 yılında özel güvenlik bölgesi ilan edildi.

SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI:

Diyarbakır; Merkez, Lice, Kulp, Hani, Dicle ve Silvan ilçelerinde bulunan 113 mahalle, köy ver mezrada,

Bitlis; Merkez, Tatvan ve Hizan ilçelerinde bulunan 137 mahalle, köy ver mezrada,

Siirt; Merkez, Baykan ve Şirvan ilçelerinde bulunan 90 mahalle, köy ver mezrada,

Mardin; Merkez, Ömerli, Artuklu, Nusaybin, Mazıdağı ve Derik ilçelerinde bulunan 7 mahalle, köy ver mezrada,

Çeşitli tarihlerde ve değişen sürelerle sokağa çıkma yasağı işlan edildiği tespit edilebilmiştir.

TOPLAM**347****KİŞİ GÜVENLİĞİ VE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER**

Gözaltına Alınanlar	8803
Tutuklananlar	831
İrkçı Saldırıları	1 ölüm (Sakarya/Şirin Tosun) 20 saldırı (Ermeni, Alevi veya Kürt oldukları için, kıyafetleri nedeniyle, Kürtçe konuştukları için)
Tutuklu Gazeteciler	197 gazeteci (Kaynak: http://tutuklugazeteciler.blogspot.com/)
Tutuklu Milletvekili ve Belediye Başkanları	7 milletvekili Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Çağlar Demirel, İdris Baluken, Gülser Yıldırım, Selma Irmak, Abdullah Zeydan (7 Milletvekili) ve 20 Belediye Başkanı tutukludur.
Alıkonulan Asker ve Polisler	Polis memurları Vedat Kaya, Sedat Yabalak ile Uzman Çavuşlar Hüseyin Sarı, Süleyman Sungur, Sedat Vardar, Ferdi Polat, Ümit Gıcır, Mevlüt Kahveci Astsubay Semih Özbey, Er Müslüm Altuntaş, Sedat Sorgun, Adil Kavaklı.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Yasaklanan Etkinlikler	115 etkinlik (6 Tiyatro Oyunu/ 15 Konser/ 24 Basın Açıklaması/ 37 Panel, Konferans, Kadın, Çocuk Hakları Eğitimleri Vb/ 13 Yürüyüş/ 3 Miting/ 2 Şenlik/ 3 Festival/ 1 Öykü Yarışması/ 1 Oturma Eylemi/ 1 Anma/ 1 İmza Standı/1 Belgesel Gösterimi/ 2 Yaz Kampı/ 1 Futbol Turnuvası/ 1 Bayramlaşma/ 1 İmza Kampanyası/ 1 Fotoğraf Sergisi/ 1 Parti Kongresi)
Toplatılan, Yasaklanan ve Para Cezası Uygulanan Yayın Organları	(6 Kitap/ 1 Reklam Filmi/ 56 Haber/ 10 Pankart (aynı pankart birçok şehirde yasaklandı) / 10 Afiş (aynı afiş birçok şehirde yasaklandı) / 2 Bildiri/ 4 Broşür (aynı broşür birçok şehirde yasaklandı) / 1 Gazete / 1 Rapor Basımı engellendi/ 7 bin sticker, 10 bin bildiri/ 3 RTÜK tarafından verilen idari para ve bülteni yayınlamama cezası)
Baskına Uğrayan Gazete ve Yayın Organları	2 Gazete ve 1 Dergi Bürosu
Engellenen İnternet Siteleri	İfade Özgürlüğü Derneği (İFOD), 2006-2019 yıllarında toplamda 288 bin 310 internet sitesine erişimin engellendiğini bildirdi. Rapora göre 2006'da altı olan engellenmiş site sayısı, bir sonraki yıl 40'a, ardından 1017'ye yükseldi. 2004'e gelindiğinde site sayısı 36 bin 702'ye yükselirken 2018'de 59 bin 510 seviyesine ulaştı. 2019 yılının Ekim ayına kadar ise 36 bin 216 siteye erişim engeli getirildiği açıklandı.

2019 YILINDA AÇILAN SORUŞTURMALAR

SORUŞTURMA SAYISI: 205	SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİ SAYISI: 642
-------------------------------	---

2019 YILINDA AÇILAN VE DEVAM EDEN DAVALAR	2019 YILINDA SONUÇLANAN DAVALAR
1880 kişi hakkında 350 dava tespit edilebildi.	<ul style="list-style-type: none"> • 120 davadan 391 kişiye toplam 1365 yıl, 1 ay, 9 gün hapis cezası verildiği, • 19 kişiye 384.608 TL para cezası verildiği, • 584 kişinin beraat ettiği, Tespit edilebildi.

BARIŞ İÇİN AKADEMİSYENLERE AÇILAN, DEVAM EDEN VE SONUÇLANAN DAVALAR*	SAYI
Hakkında soruşturma açılan akademisyen sayısı	822
Beraat alan akademisyen sayısı	568
Hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB)	98
Cezası ertelenen akademisyen sayısı	4
Ceza alan akademisyen sayısı	4
1 yıl 3 ay ceza alan akademisyen sayısı	96
1 yıl 6 ay ceza alan akademisyen sayısı	7
1 yıl 10 ay ceza alan akademisyen sayısı	3
2 yıl 1 ay ceza alan akademisyen sayısı	5
2 yıl 3 ay ceza alan akademisyen sayısı	17
2 yıl 6 ay ceza alan akademisyen sayısı	7
3 yıl ceza alan akademisyen sayısı	1
*Veriler https://barisicinakademisyenler.net sitesinden alınmıştır.	

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	1344
2019 Yılında Açılan Soruşturmalar	69 kişiye 7 soruşturma
2019 Yılında Açılan Davalar/ Sonuçlanan Davalar	740 kişiye 41 dava açıldığı, 133 kişinin beraat ettiği, 75 kişiye toplam 85 yıl 8 ay 17 gün hapis cezası ve 78 kişiye toplam 188 bin 520 TL para cezası verildiği tespit edildi.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Baskına veya Saldırıya Uğrayan, Siyasi Parti, Sendika ve Dernekler	24 Parti Binası, 8 belediye Binası, 3 Sendika, 1 Meslek Odası ve 4 Kültür merkezi Polis Tarafından Basıldı. 24 Parti Binasına saldırı düzenlendi. Toplam: 64
Kapatılan / Kapatılmak İstenen Siyasi Partiler, Sendika, Vakıf ve Dernekler	1 Derneğe soruşturma açıldığı, 4 Partiye kapatma davası açıldığı, 1 derneğin mühürlendiği tespit edildi.

EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER	
İşten Çıkarılan/Görevden Uzaklaştırılan/Açığa Alınanlar/Sürgün Edilenler/İdari Cezalar	2716 işçinin işten atıldığı, 85 Muhtarın ve Belediye meclis üyesinin, 65 memurun (Öğretmen, Doktor, Memur), 7 Akademisyenin görevden alındığı tespit edilebilmiştir. Kayyım Atanan 17 Belediye Başkanı Görevden Alındı. 28 Belediyeye Kayyım atandı.
İdari ve Diğer Soruşturmalar/Sürgünler	96 işçi ve memurun sürgün edildiğinin tespit yapılabildiği.

www.guvenlicalisma.org/ 2019 yılı raporuna göre: 2019 yılında en az 1736 işçi iş kazasında yaşamını yitirdi.

CEZAEVLERİ

Cezaevlerinde Sağlık Hakkı İhlali	1110
Cezaevlerinde Haberleşme Hakkı İhlali	421
Cezaevlerinde Disiplin Cezaları	402
Cezaevlerinde Sevk/Sürgün Uygulamaları	313
Cezaevlerinde Eylemler	3289